

Salon kaupungin lausunto toimeentulotuen kokonaisuudistuksesta

Kaupunginhallitus 16.06.2025 § 15
2874/03.00.00.00/2025

Valmistelija

työllisyyspäällikkö Minna Virta, minna.k.virta@salo.fi, 02 7782161,
yhteyspäällikkö Saija Karnisto-Toivonen, saija.karnisto@salo.fi, 02 7782
569

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa toimeentulotuen lakiuudistuksesta. Uudistuksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaan julkistaloudelliset säästöt sekä vahvistaa toimeentulotuen luonnetta viimesijaisena ja väliaikaisena tukimuotona. Esitys kiristää toimeentulotuen hakijan velvollisuutta ilmoittautua työttömäksi kokoaikatyön hakijaksi ja toimeentulotuen perusosan alentamisen mahdollisuuksia lisättäisiin. Lisäksi kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotuesta nostettaisiin sataan prosenttiin niiden 18–24 -vuotiaiden toimeentulotuen saajien osalta, joiden perheessä ei asu muun ikäisiä henkilöitä. Muutos korvattaisiin kunnille peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kautta.

Salon kaupungin lausunto:

Hallituksen esityksessä painotetaan velvollisuutta ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi ja toimeentulotuen perusosan alentamisen mahdollisuuksia laajennetaan. Työvoimaviranomaisen näkökulmasta tulee ensisijaisesti huolehtia riittävistä sosiaali-, terveys-, päihde-, mielenterveys- ja kuntoutuspalveluista, jotta toimeentulotuen saajien oikeudet palveluihin turvataan. Usein heikossa työmarkkinatilanteessa olevilla työnhakijoilla on muita palvelutarpeita kuin työvoimaviranomainen voi tarjota. Näistä palveluista vastaavat tällä hetkellä hyvinvointialueet, jotka ovat karsineet merkittävästi juuri tälle kohderyhmälle suunnattuja palveluita. Pelkkä työnhakijuuteen ohjaaminen ei riitä nostamaan kohderyhmän työkykyä, vaan tarjolla on oltava myös muuta palvelua.

Uudistuksessa on ongelmallista myös sairauspäivärahalla olevien työttömien velvoittaminen työnhakijoiksi. He eivät ole lääkärin lausuntojen perusteella työkykyisiä, mutta uudistuksessa heidät velvoitettaisiin työnhakuun. Tämä tulee vaatimaan työvoimaviranomaiselta merkittäviä lisäresursseja tehtävien hoitamiseen ja se voi myös nostaa kunnan työttömyysturvamaksuja. Uudistuksen hallinnollisten henkilötyövuosien määrä on arvioitu suureksi myös Kelan osalta, jonne sanotaan olevan tarve jopa 100 henkilötyövuoden lisäämiseen uudistuksen toteutuessa. Uudistus ei siis kevennä tai poista hallinnollista työtä, vaan lisää sitä.

Esitykseen sisältyy kuntien rahoitusosuuden nosto sataan prosenttiin 18–24 -vuotiaiden toimeentulotuen saajien osalta. Esitys ei ole kannatettava, ja se siirtää kunnille vastuuta usein työvoiman ulkopuolella olevasta kohderyhmästä, jonka ensisijaisiin palveluihin kunnilla ei ole vaikutusvaltaa tai keinoja. Rahoitusvastuun tulee olla siellä, missä voidaan aidosti vaikuttaa kyseisen ikäryhmän tarvitsemiin palveluihin. Kyseisen kohderyhmän palvelut ovat lakisääteisesti jo riippuvaisia hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluista. Esimerkkejä siitä, että nuorten on vaikea päästä mielenterveys- ja päihdepalveluiden piiriin tai sosiaalipalveluihin, saadaan jatkuvasti. Nuorisotyö tai työllisyyspalvelut eivät ole ensisijaisia palvelukanavia tälle kohderyhmälle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Salon kaupunki antaa valmistelun mukaisen lausunnon toimeentulotuen kokonaisuudistuksesta.

Päätös

Esittelijä täydensi päätösehdotustaan siten, että pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa. Muilta osin kaupunginhallitus antaa valmistelun mukaisen lausunnon toimeentulotuen kokonaisuudistuksesta.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän täydennetyn päätösehdotuksen.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Tiedoksianto

Valmistelijat
Lausuntopalvelut.fi